

Značaj Provođenja Fizikalne Terapije Kod Pacijenata Oboljelih Od Ankilozantnog Spondilitisa

Suzana Petkovic¹, Snjezana Novakovic-Bursac², Nenad Prodanovic³, Boris Prodanovic⁴

^{1,2,4}Institute for Physical Medicine and Rehabilitation "Dr Miroslav Zotovic" Banja Luka

³University Clinical Center of Republic of Srpska

Bosnia & Herzegovina

¹suzalena2@hotmail.com, ²snjezanab@yahoo.com, ³nenad.prodanovic@kc-bl.com, ⁴bock-y@hotmail.com

Abstract: Uvod: Ankilozantni spondilitis je hronično, progresivno, zapaljensko reumatsko oboljenje koje zahvata prvenstveno aksijalni skelet, kod jednog broja pacijenata i velike periferne zglobove. Ispoljava se između 20 i 40 godine života, 3-5 puta češće kod muškaraca. Prevalenca oboljenja iznosi 0.5-1% i u pozitivnoj je korelaciji sa učestalošću HLA-B27 antigena. Prema preporukama ASAS grupe i EULAR-a, optimalno liječenje zahtjeva kombinaciju farmakoloških i nefarmakoloških mjera. Fizikalna terapija (FT) se primjenjuje u svim fazama bolesti uz poštovanje principa individualizma i ima za cilj: smanjiti tegobe pacijenta i zapaljenje, održati/povećati obim pokreta u zahvaćenim zglobovima, ojačati pripadajuću muskulaturu, prevenirati/korigovati kontrakture i deformitete te time povećati funkcionalnu i radnu sposobnost.

Cilj rada: Ispitati uticaj provođenja FT na funkcionalnu sposobnost i aktivnost bolesti, ispitati uticaj dužine trajanja bolesti na funkcionalnu sposobnost oboljelih od AS.

Materijal i metode: Istraživanje je provedeno kao retrospektivna studija presjeka, a obuhvaćeno je 40 pacijenata koji su proveli stacionarni FT na Odjeljenju V ZZFMR „Dr M. Zotović“, u periodu od januara 2014. do maja 2016. godine. Kao instrumente mjerenja koristili smo BASFI (Bath Ankylosing Spondylitis Functional Index) i BASDAI (Bath Ankylosing Spondylitis Disease Activity Index). Analiza dobijenih podataka je urađena pomoću SPSS 19 softverskog statističkog paketa. Od parametrijskih testova korišćen je T-test uparenih uzoraka i Pearson-ov test korelacije. Kao nivo statističke značajnosti razlika uzeta je uobičajena vrijednost $p < 0.05$. Rezultati: Od ukupno 40 pacijenata obuhvaćenih istraživanjem 25 (65%) su bile osobe muškog pola, a 14 (35%) osobe ženskog pola. Prosječna starost ispitanika je iznosila 56.6 godina, a prosječna dužina trajanja bolesti 12.7 godina. Prosječna vrijednost BASFI skora na prijemu je iznosila 5.26, a na otpustu 4.52, dok je prosječna vrijednost BASDAI skora na prijemu iznosila 5.16, a na opustu 4.13. T-test uparenih uzoraka je pokazao statistički značajno poboljšanje vrijednosti BASFI ($t(39)=3.92, p=0.000$) i BASDAI ($t(32)=7.75, p=0.000$) skora nakon provedene FT, dok je Pearson-ov test korelacije pokazao da postoji jaka pozitivna korelacija između dužine trajanja bolesti i vrijednosti BASFI skora na prijemu ($r=0.90$).

Zaključak: Provođenje fizikalne terapije značajno poboljšava funkcionalnu sposobnost i smanjuje aktivnost bolesti kod oboljelih od ankilozantnog spondilitisa.

Key words: ankilozantni spondilitis, fizikalna terapija, funkcionalna sposobnost, aktivnost bolesti